

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nrv.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nrv.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edlnosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posilana, osmrtnice in javne zahvale, do mači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Mošin piccolo št. 3. II. nadst. r.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Dr. Tavčar in slovenski ulični napisi.*

Qui s'excuse, s'accuse. G. dr. Tavčar je čutil potrebo, da brani sebe in deželni odbor kranjski v stvari samoslovenskih uličnih napisov v Ljubljani, a način, kakor je storil to, in zlasti ton, v katerem »Slovenski Narod« radi te afere napada list »Edinost«, dokazujeta jasno, kakó jurist Tavčar sam prav dobro čuti, da se postopanje deželnega odbora kranjskega nikakor ne dá opravičiti, niti s pravnega niti z narodnega stališča.

To spoznanje je g. dra. Tavčarja in njegovega papirnatega hilepa takó razkačilo, da mahata v svoji obnemogli jezi kakor besna po »Edinosti«, potrjujé vnovič staro resnico: »čim manj argumentov, tem več psovk«.

Vi, g. urednik, ste prav storili, da niste na one besne napade reagirali na isti način; in tega tudi storiti niste mogli, kajti, kakor se neotesan gorjanec nikakor ne more otrestiti svoje naravne robotosti, tudi če mu oblečete frak in tudi če se kreta vedno v društvu finih ljudi, in bodisi tudi samih nemških baronov, takó tudi omikanemu človeku ni dano, da bi z neotesaneč tekmoval v psovanju.

Dovolite pa meni, da si nekoliko ogledam razloge, ki jih je navedel deželni odbornik dr. Tavčar v obrambo modrega postopanja najviše avtonomne oblasti na Kranjskem. Dr. Tavčar pravi sicer, da so ti razlogi lahko umljivi za vsakega, kdor noče navlaš slep biti, no občinski, svetovalci ljubljanski, ki menda tudi niso še popolnoma oslepljeni, da si se dr. Tavčar mnogo trudi v tem oziru, niso mogli umeti globoke pravniške modrosti obrambenega govora njegovega. In jaz se temu nikakor ne čudim.

Ako je namreč res, kakor trdi dr. Tavčar, da je imel deželni odbor interes na tem, da prej ko prej vdobi razsodbo tiste inštanije, ki ima konečno v vsej tej stvari zadujo

* Ta članek nam je došel v odgovor na govor g. dra. Tavčarja v občinskem svetu ljubljanskem. G. doktor je namreč opravičeval sklep deželnega odbora s tem: da se je deželni odbor svojedobno izrekel za dvojezične napise, da je torej zanj res judicata ter da je hotel s svojim sklepom provocirati razsodbo upravnega sodišča. Uredništvo.

PODLISTEK.

Človek je ustvarjen iz zemlje...

A. Z. Atanazijev.

Na obrežju svetega Ganga je stal indijski modrijan Bisku Kama Nara. Nepremično je stal, kakor kamenit kip, in je premišljevalje življenje Buda Gautama, zrl v leno tekočo valovje.

Po dovršeni pobožnosti je šel pod lotosovgrm in dvignil v vis svojo kočeno roko.

»Kamenje!« je zaklical pustemu obrežju, kakor da govori mnogoštevilni množici ljudij, kamenje, slušaj, kar ne slušajo moji bratje!

Človek je ustvarjen iz zemlje, da deluje, kakor zemlja. Človek je ustvarjen iz zemlje, da odpira svoje notranje hrame bogastva, kakor zemlja. Človek je ustvarjen iz zemlje, da je hvaležen, kakor zemlja, ki povrača darovano zrno z desetkratno zahvalo. Človek je ustvarjen iz zemlje, da odpušča, kakor odpušča zemlja, ki obdaruje one, ki jej prebadajo prsi. Človek je ustvarjen iz zemlje, da je zvest, kakor zemlja, ki zakriva obraz z črnila pajčevlonom, kedar jo zapušča njen zaročenec, beli dan.

Človek je ustvarjen iz zemlje in ne iz zraka, da bi blisk in grom razdeval njegove prsi. Človek je ustvarjen iz zemlje in ne iz ognja, da bi stresal oglje na glavo svojemu bližnjemu. Človek je ustvarjen iz zemlje in

besedo, potem bi bil deželni odbor to najhitreje in najlepše dosegel s tem, da je takoj sam razsodil v stvari, kajti on je zadnja avtonomna instancija in eventualna pritožba proti njegovi razsodbi bi bila šla naravnost ali na upravno sodišče (v slučaju, da pritožba trdi protizakonitost) ali na državno sodišče (v slučaju, da trdi kršenje enakopravnosti).

Deželni odbor pa je stvar očividno še zavlekel s tem, da se je vtekel še k ministertvu, t. j. tretji instanciji, katere sploh ni treba bilo.

Najbolj čudno pa je, da se deželni odbor v taki stvari brani lastne kompetenije, ko mu isto celó deželna vlada ponuja in skoraj vsiljuje. Tu bi mu zaklicali, naj se pride sem v Trst in Istro učiti, kakó si avtonomne oblasti prisvajajo »sans gêne« kompetenije celó tam, kjer jim ista ne pristojta. V našem slučaju trdi pa dr. Tavčar sam, da je stvar dvomljiva. Ali je torej deželni odbor odklonil kompetenije le iz radovednosti, kako sodijo druge oblasti o tej stvari? Takó naiven pa menda deželni odbor vendar ni in je veliko verjetneje, da kakor si ni hotel baron Hein opeči svojih prstov, takó se tudi dr. Tavčar & C. niso hoteli zamériti svojim nemškim zaveznikom. To je sicer z ozirom na zveze dra. Tavčarja jako umevno, opravičiti pa se ne daje niti s pravnega niti z narodnega stališča in je dr. Tavčar s svojim razlaganjem le dokazal, da je on ne samó slab narodnjak, temveč tudi slab jurist.

Tako je in nič drugače!

Le s tega stališča je umeti, zakaj je deželni odbor odpahnil od sebe to lepo priloznost in zakaj ni potrdil sklepa mestnega sveta ljubljanskega! Kaj bi bil deželni odbor sicer riskiral? Ako bi se bili Nemei pritožili na državno sodišče, ni dvoma, da bi isto razsodilo ravno takó, kakor je sodilo leta 1898. v ulični aferi praški; ako bi se pa obrnili na upravno sodišče, bi bilo vprašanje prišlo že takrat v tisti stadij, v katerem je dospelo še le danes po neugodni odločbi ministerstva, le s tem razločkom, da bi se bili morali tistikrat pritožiti Nemei, mej tem ko mora to sedaj storiti občina ljubljanska. Dr. Tavčar kakor advokat pa bi moral znati, da je v pravnih stvareh vedno bolje

ne iz vode, da bi njegovo sree napolnjevale ostudne pošasti globine...

Kamenje, slušaj, kar me ne slušajo bratje!

Bog je človeka ustvaril iz zemlje ter mu udahnil dušo: del svoje brezkončne in neomejene ljubezni, da brezkončno in neomejeno ljubi Stvoritelja in svojega bližnjega!«

Kakor vihar po riževem polju, tako je zašumelo med kamenjen in »Amin!« je zadonelo po obrežju svetega Ganga.

Bisku Kama Nara je zadrževal v devahanski (rajski) opojnosti; lotosove mladike pa so se sklonile, globoko, globoko, doli do belega turbana.

Čas in življenje.

A. Z. Atanazijev.

Solnce je izhajalo in pri viru življenja sta stala dva otroka. Radostno sta zrla v tajnostni svet, prepevala ljubke pesmi in vila vence mladostne sreče.

»Lepo je na svetu!«

»Jej, jej, tako lepo...«

Memo, po poti večnosti, je prišel — čas. »Ne veselita se, dokler ne poznata življenja«, je prebesedil z resnim glasom.

Otroka sta ga pogledovala začudeno, ne znajoča tolmačiti njegovih besed.

»Pustita venec, dokler vaju ne pozovem na to delo!«

biti napadan nego napadati, vedno laglje se brani nego tožiti.

Ali še neki drugi nevarnosti je deželni odbor kranjski s svojim modrim sklepom izpostavil samoslovenske ulične napise v Ljubljani in na to menda jurist dr. Tavčar niti mislil ni, nevarnosti namreč, da upravno sodišče »ustreže« deželnemu odboru kranjskemu ter da izreče, da je v prašanju uličnih napisov kompetentna državna in ne avtonomna oblast ter da dosledno razsodi, kakor je upravno sodišče razsodilo že večkrat: da v prenešenem delokrogu nima občina aktivne legitimacije, z drugimi besedami: pravice za pritožbo proti odločbi više oblasti, kateri je podrejena. Kaj pa potem? No, potem ostane dvojezični napisi v Ljubljani v večem spomin popustljivosti in neodločnosti »slovenskega« deželnega odbora kranjskega.

Zgodi se pa tudi lahko, da upravno sodišče kasira (uniči) vse dosedanje postopanje ter razsodi, da je kompetenten deželni odbor kranjski. V tem slučaju bo moral storiti deželni odbor kranjski vendar to, česar se sedaj ni upal, to je: odločiti se za samoslovenske ulične napise ali pa za dvojezične.

Tako sta jo zagazila deželni odbor kranjski in njegov »jurist« dr. Tavčar!

Izgovor, da deželni odbor ozirom na »res judicata« (»razsodeno stvar«) ni mogel drugače postopati, je torej uprav smešen ter vreden »junaškega« čina istega odbora, ne gledé na to, da, ko gre za pravice naroda, ni smeti se ozirati na »formalnosti« ter istim žrtvovati bistvo stvari. Sklicevanje na »res judicata« je opravičeno tem manje, ko gre za odločbo o novem slučaju in ko vidimo vendar vsaki dan, da najviše sodne in upravne oblasti menjavajo svoje pravne nazore ter izdajajo danes odločbe, ki so naravnost nasprotné onim, katere so izdale še včeraj.

Dr. Tavčarjev zagovor ozirom na »res judicata« (»razsodeno stvar«) ni mogel drugače postopati, je torej uprav smešen ter vreden »junaškega« čina istega odbora, ne gledé na to, da, ko gre za pravice naroda, ni smeti se ozirati na »formalnosti« ter istim žrtvovati bistvo stvari. Sklicevanje na »res judicata« je opravičeno tem manje, ko gre za odločbo o novem slučaju in ko vidimo vendar vsaki dan, da najviše sodne in upravne oblasti menjavajo svoje pravne nazore ter izdajajo danes odločbe, ki so naravnost nasprotné onim, katere so izdale še včeraj.

Zajokala sta; čas pa je poteptal započeto kito ter ju objel s svojimi neskončnimi rokami. — — —

Solnce je stalo visoko na nebu in ljudje so prihajali od dela. Na razpotju sta se srečala dva otroka. Bila sta utrujena in znoj je njima lil s čela. Spogledala sta se ter si podala žuljevi desnici.

»Življenje je trpljenje, ki duši vse upe in nadeje.«

»Mučiva se od zore do mraka, od mraka do dne.«

»A časa ni, da bi vila venec sreče.«

»O čas, čas...« pa je šel memo in se smejal pomilovalno. — — —

V stari koči, na borni postelji, je ležal eden od dveh otrok. Drugi je čepel poleg postelje in zrl skozi okno v daljavo. Pod oknom je dehtel bezeg in sipal belo evetje na zemljo. Otrok na postelji se je podignil in prijel drugega za roko.

»Se še spominjaš?«

»O čas, čas...«

»Ne toži, kmalo pride... kmalo...«

Omahnil je in solnce je zatonilo v božjo milost.

Večerni zefir je donesil bezgov evet skozi odprto okno; čas pa se je nagnil ter ga potisnil mrliču v otrpnelo roko.

»Ne tu... tam... tam...«

Mi izvenkranjski Slovenci gledamo s kravečim srecem, kakó na Kranjskem pojema narodni ponos, kakó danes dr. Šusteršič pred slovensko poroto, za slovenskega urednika slovenskega časopisa sestavlja nemške vloge in kako jutri dr. Tavčar protestira proti odobrenju samoslovenskih uličnih napisov.

Slovenski narod lahko vsklika tu: obvaruj me, o Bog, pred mojimi prijatelji (in voditelji), sovražnikov se že sam obranim.

Tržačan.

Slovenščina na trgovinskem sodišču tržaškem.

Dne 4. januarja t. l. se je vršila na tukajšnjem trgovinskem sodišču sporna razprava. Tožitelja je zastopal dr. Stanič iz Gorice, toženca pa dr. Slavik kakor substitut dra. Gregorina. Ker ste obedve stranki slovenskega rodu, bili ste obe pripravljavni ulogi (tožba in odgovor na tožbo) vloženi seveda v slovenskem jeziku. Razpravi je predsedoval svetnik Gandusio.

Dr. Stanič je vprašal najprej, poznajo-li vsi člani sodnega dvora slovenski jezik, opozorivši, da se hoče posluževati v pravdi le slovenskega jezika. Predsednik mu je odgovoril, da on sam zna popolnoma slovenski, da prvi votant, svetnik Mareolin, zna nekaj slovenski, a trgovinski prisednik in zapisnikar ne umeta niti besedice slovenski.

Dr. Stanič je izjavil na to, da vsled tega odklanja vse ude sodnega dvora, ki ne znajo popolnoma slovenskega jezika ter zapisnikarja ter je zahteval, naj se sodni dvor sestavi iz samih členov, ki so povsem večji slovenskemu jeziku. Dr. Slavik se je temu predlogu pridružil.

Na to je predsednik, priznavši strankama pravico, posluževati se slovenskega jezika, skušal pregovoriti stranki ter zastopnika, da bi razpravljala v italijanskem ali nemškem jeziku, ker ni mogoče sestaviti sodnega dvora iz samih členov, ki bi znali slovenski, in posebno, ker med prisedniki iz trgovskega stanu ni nobenega, ki bi poznal ta jezik. Ali stranki se nisti udali. Trg. prisednik se ni mogel zdržati, da ne bi izrazil svojega začudenja na tej čudni (!) zahtevi predznih Slovencev.

Po daljšem posvetovanju je proglasil predsednik sklep:

Ker ni mogoče na tem sodišču sestaviti senata takó, da bi vsi udje poznali slovenski jezik, ker noben prisednik iz trgovskega stanu ne ume tega jezika, ima se na podlagi § 123. sod. opr. razpravljati s pomočjo tolmača.

Ker pa ni mogoče vdobiti takoj zaprišeženega tolmača, je sodni dvor sklenil prenesti razpravo na drugi dan.

Dr. Stanič je slovesno protestiral proti uporabljanju tolmača. Dokazoval je, da tolmača je zvati le za tuje jezike, a ne za deželne jezike in da po tolmačenju se krši jeden glavnih stebrov nove procedure — neposrednost. Zahteval je, naj se ta protest zapiše na zapisnik.

Dne 30. januarija se je nadaljevala obravnava s pomočjo zaprišeženega tolmača. Po akoniti formalnosti vdobil je besedo dr. Stanič, da utemelji tožbo. Na to je tolmač prevel njegov govor. Dr. Stanič je konstatiral, da je prevod netočen, pomaukljiv in celó očito napačen. Slovesno je protestiral proti takemu tolmačenju. Tolmač je na to izjavil, da res čuti svojo nezmožnost za točno prevajanje v tej zamotani pravdi, ker ne pozna pravde, ker ne more najti takoj primernih tehničnih izrazov, ker ima malo vajé

v tolmačenju in ker sploh ni mogoče si daljših govorov natančno zapomniti in potem prevesti od besede do besede. Dr. Stanič je z obzirom na to odklonil tolmača. Rekel je, da je s tem slučajem dovolj drastično ilustrirana vsa pomankljivost in absurdnost obravnavanja po tolmaču. Dokazoval je, da niti najboljši tolmač ne more prevajati natanko od besede do besede ter izkazati v svojem prevodu vse nijanse in posebnosti izrazov drugega jezika. Govor zastopnikov nikoli ne napravlja v prevodu istega smisla, kakor v originalu, če ga sodniki direktno slišijo in umejo, kakor tudi najlepše opere ne moremo uživati, ako jo slišimo po telefonu. Dokazoval je važnost izjav priče za pravdo in izvajal iz tega potrebo, da jih mora sodišče umeti direktno, a ne po tolmaču. Priče prav za prav napravljajo razsodbo. Radi tega je dr. Stanič trdil, da je pravica v nevarnosti, če se ta pravda vrši s pomočjo tolmača, ker večina priče zna le slovenski. Zastopnika bi lahko govorila tudi italijanski ali nemški, a priče ne morejo drugače govoriti nego slovenski ter bi vsaj radi priče morali sodniki umeti slovenski. V imenu po novi proceduri uveljavljenega glavnega principa — neposrednosti, ki zahteva neposredno obče-vaueje strank in priče se sodniki, zahteval je, da se sestavi senat iz samih udov, ki znajo dobro slovenski.

Dr. Slavik za tožena se je pridružil temu predlogu.

Na to je predsednik še enkrat skušal pregovoriti stranki, da bi razpravljali v italijanskem ali nemškem jeziku. Živo je slikal težave, katere ima sodišče radi tolmača, in pomankljivosti takega obravnavanja. Priznal je še enkrat pravico strank, da se razpravljajo slovenski in opravičenost zahteve po slovenskih sodnikih, — a z obzirom na faktučne razmere, da bi se prihranili veliki stroški za tolmača in da se sploh omogoči pravilno razpravljanje, prosil je, naj se za takrat stranki udati. Priznal je, da takó (s to lmačem) ni mogoče obravnavati.

Dr. Stanič je obžaloval, da se ne more udati, kakor bi sicer rad ustregel g. predsedniku; a tu gre za princip, katerega je treba enkrat rešiti. Te krivične, faktučne razmere, ki so sedaj na poti zakonitemu razpravljanju, treba enkrat odpraviti! Če se pa vsakokrat udajamo, ostanemo razmere vedno iste. Dovedi moramo ad absurdum to nezakonito razmerje, da se mu enkrat odpomore. Kaj nam pomaga teoretično priznanje jezikovne enakopravnosti, če nam je ista v praksi onemogočena? Tu gre za princip enakopravnosti, za pravico, in tu nehajo vsi obziri!

Na to se je sodni dvor umaknil na posvetovanje.

Po eni uri je pristopil k dru. Staniču sam predsednik trgovinskega sodišča, dr. Fiochi. V dolgem govoru ga je skušal pregovoriti, da bi se udal. Priznal je tudi on opravičenost zahteve, nezmožnost uspešne obravnave po tolmaču in nezakonitost obstoječih razmer, vsled katerih ni mogoče ugoditi opravičeni zahtevi strank. Zatrjeval je, da sodišče ni nasprotno slovenskemu uradovanju in da bi rado ustreglo predlogu strank, če bi le moglo. Lepo je prosil, naj bi se stranki, z obzirom na težave in stroške, posluževali italijanskega ali nemškega jezika.

A dr. Stanič je ponavljal svoje že razvite razloge ter je izjavil, da ne more odnehati v tej borbi za principe in pravico.

Po zopetnem, skoro enournem odmoru je vstopil sodni dvor. Predsednik je izjavil, da se jim je posrečilo v dobiti večšega tolmača v osebi e. kr. avskultanta dr. X.

Dr. Stanič je vprašal, je-li ta tolmač uradno usposobljen za slovenski in italijanski jezik?

Predsednik je izjavil, da tolmač ni uradno usposobljen, da pa kakor Slovan zna temeljito slovenski in italijanski, da je ta njegova zmožnost sodišču znana in da ga hoče takoj zapriseči.

Dr. Stanič je na to izjavil, da tolmača, ki ni uradno usposobljen za tolmačenje, ne more vsprejeti, da ga torej odklanja. »Grem še korak dalje«, je rekel. »Stranki ste uvideli, da na tem sodišču zastopaj iščeti po ustavnih zakonih in po novi proceduri zajamčene jima pravice, da jima ni mogoče uspešno in zanesljivo obravnavati, zato izjavljam dogovorno s tožencem, da raje, nego bi obravnavala s tolmačem, pustiva pravdo počivati.

Tolmač je ta govor prevlel na italijanski.

Dr. Stanič je konstatiral, da prevod ne odgovarja njegovemu govoru, Tu imate »ad oculo« dokaza, da ni mogoče obravnavati zanesljivo in temeljito niti po najboljšem tolmaču in da je naša zahteva povsem opravičena!

Na to ste obe stranki pobrali šila in kopita ter odšli, ne da bi mogli kaj opraviti.

Par opazk o tej stvari napišemo pozneje enkrat.

Trst, dne 5. februarja 1900.

Prvi čin proti tržaškim Slovincem za dobe Kőrberjeve. Lepo se pričinja ta teden! Tako je vzkliknil baje neki zločinec, ko so ga baš prvi dan v tednu vodili — pod vešala. Tako bi mogli vsklikati tudi mi: lepo se pričinja doba Kőrberjeva za nas tržaške Slovence! Dosedaj je v rekurzih v reklamacijskem postopanju proti sestavi volilnih list v Trstu odločalo namestništvo, letos pa čitamo v naznanilu magistrata, da je vlada za letošnje volitve pustila iz rok ta važni posel in ga prepustila mestnemu svetu. Mestni svet — mestni svet v sedanji sestavi!! — bo odločal o naših rekurzih. Stvar utegne postati fletna. Poreče se nam morda, da že po statutu pripada reševanje rekurzov mestnemu svetu. Dobro. Zakaj pa se je toliko let delala izjema?! Gotovo je imela vlada tehtnih razlogov za to. Kakih — tega menda niti ni treba pojasnjevati! So-li morda ti razlogi odpadli? Dogodki v mestni zbornici v dobi zadnjih treh let — sosebo pa asilstvo proti Nabergoju in moralno iztiranje slovenskih zastopnikov — so bili taki, da se vrhovati v kričoč dokaz, da oni razlogi nikakor niso odpadli, marveč so še veljavnejši, nego so bili kedaj poprej. Okolnost torej, da je namestništvo dalo reševanje rekurzov iz rok, ni nič drugega, nego afront proti nam. Kaj nespametno bi bilo, ako bi se hoteli varati glede pomembnosti te odredbe. Kakor je bridko za nas, treba stvar imenovati za to, kar je, in računati, da s o se s to odredbo šanse temeljito spremenile: italijanski stranki v prilog in nam na slabo. Prvi strel iz vladnega tabora je torej že počil, na Dunaju pa ista vlada sklicuje pravne konference in govori o — enakem pravu in o pomirjenju duhov. Prigovor — tudi če je resničen — da je namreč namestništvo ukrenilo samostojno in ne da bi imelo kakov poseben nalog z Dunaja doli za ta konkretni slučaj — ta prigovor ne velja! Mi vsaj ga ne moremo pripoznati, ker smo uverjeni, da tržaški gospodje ne bi se bili odločili za tako spremembo, ako ne bi bili — po splošnih navodilih, kakor so jih prejeli z Dunaja — uverjeni, da smejo to storiti in da ustrezajo s tem intendencijam osrednje vlade.

Doba Kőrberjeva je vrgla svojo prvo karto na tržaško mizo, a slep in gluh igralce bi moral biti oni, ki ne bi vedel, kakova bo igra. Nam tržaškim Slovincem se torej stvari bližnje bodočnosti prikazujejo precej jasno, a nam — kakor možem — ne preostaja nič drugega, nego da odločno odpremo oči in si ogledamo vse nevarnosti: ne le, da nimamo pričakovati niti migljaju s prstom v popravo krivice, ki smo ji trpeli dosedaj, marveč kaže tu gorj označena odredba, da vladni zistem bo tudi naprej sledil dosedanji tendenci »visokih ozirov«, ozirov, ki hočejo, da rod slovenski naj izgine z ozemlja tržaškega! Prepuščeni sami sebi ne moremo se torej zanašati na drugo, nego na svetost svoje stvari in na poštenje onih, ki so jej še ohranili zvestobo.

In vse to v plačilo za tako minolost, s kakoršujo se more naše ljudstvo ponášati v zgodovini burnih dogodkov ob Adriji!!

Politični pregled.

TRST, 5. februarja 1900.

K položaju. Tu je torej tisti veliki dan, ki naj donese začetek spravi, danes so se na Dunaju začele pravne konference. Glede šans te akcije Kőrberjevo je menda precej dobro pogodil naš današnji graški dopisnik. Že glede udeležbe strank na teh konferencah je doživel g. Kőrber malo in neprijetno presenečenje. Tako na nemški kakor na češki strani sti povabilo odklonili oni stranki, ki stojiti na skrajnem levem krilu. To sti sicer stranki bolj neznatni po številu poslancev, ki pa imati mnogo upliva na raz-

dražene mase. To sti: na nemški strani Schönererjeva skupina, na češki pa radikalna skupina pod vodstvom dra. Baxe. Materijal, ki ga je vlada sestavila za konference, sestoji iz 7 zakonskih načrtov.

»Nene Freie Presse« pa je doprinesla heroičen čin: od petka in tja do nečelje je ostala dosledna v prizadevanju za spravo. Tudi v številkah od nedelje govori nemškim radikalcem na srce, naj ne delajo neumnosti. Njim je — tako govori povsem pametno — agitacija že cilj sam za-se, ali druge stranke ne smejo prezreti, da gonja od nemške do češke obstrukcije tira državo proti katastrofi. Katastrofa pa bi bila pogubna tudi za ljudstva, ker bi uničila mnogo ekzistencij, razdeljala narodno premoženje in bi imela gospodarskih posledic najpogubnejše vrste.

Le škoda, da dunajski list še le zdaj govori tako, dočim je do minolega petka tekmoval v nemškem šovinizmu z onimi, ki hočejo agitacijo radi agitacije, to je — radi sebe!!

Kőrberjeve konference. Iz Grada nam pišejo: Zelo težko je misliti in se nadejati, da bi konference Kőrberjeve imele kaj pozitivnega vspeha. Morda bo sad teh konference le ta, da tudi Kőrber spozna, da s to ustavo ni možno naprej. In kako tudi? Po tisočletnem tlačanstvu naj bi se Slovani sečaj dali še bolj tlačiti od Nemecev, sedaj, ko je njihova zavest vzbujena?! Ali ni to anomalija? Sprava bi bila mogoča le tedaj, ako bi hoteli odnehati od krivice, ki se Slovanstvu v Avstriji godè že sto in stoletja, ter vsakemu narodu dati, kar mu gre po naravnih in državnih zakonih. Ali Nemci si mislijo spravo baš narobe, tako namreč, da bi Slovane ne le tlačili še naprej, ampak še hujše tiranizirali. Slovanom ostane torej boj še nadalje, boj na življenje ali smrt.

V tem boju nas tolaži lahko vsaj nekaj, to namreč, da imamo nevstrašenih sobojnikov v vrlih Čehih. Njihova moč je tolika, da zamorejo tudi sami izvojevati ta boj zoper sovražni sistem sedanje vlade. Zoper sistem gre namreč tu! Dokler se ustava ne spremeni v federativnem smislu, Slovanom ni upati boljših in pravičnih časov. Naše stališče, to je stališče Jugoslovanov, je znano. Mi stojimo na stališču hrvatskega državnega prava, na stališču zgodovinske pravice Hrvatov do Dalmacije, Bosne in Hercegovine, pa tudi do slovenskih dežel. Kar se je dalo Madjarom, isto tirjamo odlično tudi mi Slovani! Prej ni in ne more biti govora o miru. Sedanji centralizem je za posamične dele le škodljiv. Masa naše države ni enotna, enorodna, a centralizem hoče vladati vse po enem kopitu, kar je protinaravno ter državi škodljivo, kajti s tem se posamični narodi le odtujujejo, zlasti ker se jim zaradi vlade tuj jezik usiljuje v šole in v urade ter se ovira svobodni narodni razvoj.

Vlada ima seveda pomislekov gledé federalizma, zlasti se boji za trdnost celokupnosti. A ta pomislek je jalov. Nikdo ne bo mislil na to, da bi odhajal iz hiše, v kateri vlada pravica in se mu dobro godi, pač pa zapusti hišo, če se mu dela krivica, da mora najtežavnejša dela opravljati, a nima nobenega plačila za to. V tem poslednjem položaju smo v Avstriji večinoma vsi Slovani. Mi pa ne moremo dalje prenašati tega robstva! Če torej vlada spremeni sistem v federativnem smislu, ne bo s tem trdnost celokupnosti Avstrije nikakor zrahljana, ampak se ista gotovo le utrdi, ker je zadovoljila Slovane, ki tvorijo k temu še veliko večino prebivalstva.

Sedanji sistem je ustvarjen od šovinizma in šovinizem ga hoče ohraniti. Če sedanja vlada po razbitih konferencah tudi morda kaj ukrene za zboljšanje razmer, kakor pro-rokuje Stransky, s tem gotovo ne stori nič temeljitega, trajnega, ampak k večjemu kako krparijo. Pravi mir v Avstriji je moči doseči le po temeljiti spremembi ustave v federativnem zmislu na podlagi zgodovinskega prava in sorodnosti ljudstev, ki bivajo v Avstriji, vzlasti Slovanov, ki pod sedanjim sistemom trpé krivico.

To je cilj, ki je slovanskim narodom pred očmi, za katerega se vojskujejo. Za ta cilj pa je posebno našim slovenskim poslancem treba vse drugačne odločnosti, nego so jo kazali do sedaj. Ne le kake »podpore« treba dobiti, ampak še kaj več! Če vlada razpiše nove volitve, treba bo neizprosnih narodnih boriteljev, ne le kalih »komplimentareev«, ampak mož! Mož jeklenih in radikalnih, kakor so Čehi.

Anglija in Rusija. V tem ko Anglija dobiva na bojiščih udarec za udarcem,

ko je spremljajo antipatije vsega civilizovanega sveta, v tem ko je tudi v parlamentu samem doživela vlada, ki je zakrivila sedanjo nesrečo, baš sedaj popoln moralni poraz, v tem se je v Perziji izvršil dogodek, ki utegne imeti velikanskih posledic.

Ruska diplomacija je namreč izvršila imenitno šahovno potezo proti gospodstvu Anglije v Aziji. Perzija najme namreč večje posojilo, a garancijo za to posojilo je sprejela Rusija. S tem je Perzija priključena Rusiji ne le gospodarski, ampak tudi politički. A preko Perzije vodi pot Rusije v Indijo, kjer pride prej ali slej do odločitve, kdo naj dominira v Aziji: ali Anglija ali Rusija?

Tržaške vesti.

Občinske volitve. Skoro bomo notri sredi volilnega gibanja. Mestni magistrat že naznanja, da bodo volilne liste izpostavljene na ogled od 12. t. m. naprej, od 9. ure dopoldne do 2. ure pop. v predvorani II. nadstropja mestne palače. Da bo prikladneje za volilce, bodo liste izložene tudi na borzi, v Tergesteju in na družih javnih prostorih, pri načelnikih okrajev, v šolah, župnijah in vaskih načelnikih po okolici. Mi prinesemo te dni natančno navodilo, kako se je volilec vesti v reklamacijskem postopanju. Opozarjamo pa na entrefilet, ki ga priobčujemo na drugem mestu pod naslovom: »Prvi čin proti tržaškim Slovincem za dobe Kőrberjeve«.

Pogreb pok. Frana Potočnika je bil veličasten. Mrtvaški voz je bil ves zakrit s krasnimi vencami. Udeležnikov pa se je nabralo toliko, da se je sprevod vil skoro od zaključka Aequedotta pa do ulice Torrente. Laški sprehajalec po Aequedottu so kar debelo gledali te nepregledne vrste, katerim 90 odstotkom je bilo videti že na obrazih, da v domovini Rossettijevi — ne govore italijanski.

Laški otroški vrtec in zanamernjena mladina v Trstu. V zadnji seji mestnega sveta so torej gospoda zopet sklenili, da — ne mené se za razdejane mestne finance — zopet vržejo ogromno tisočakov molohu poitalijančevanja naše okolice. Dovolili so namreč potrebni kredit za nakup tal za zgradbo poslopja pri »bošketu«, kjer namestijo otroški vrtec, v kateri bodo lovili slovenske otroke okraja svetoivanskega. Kako je se stališča morile soditi tak lov na slovenske duše, o tem pač ne treba zgubljati besed, ker je sodba itak že gotova in soglasna v vseh onih, ki so si ohranili kaj poštenja in pravičnosti. Kako treba to razsipanje tisočakov in tisočakov občinskega denarja obsojati tudi se stališča gospodarstva komunalnega, to občutijo vsi davkoplačevalci notri do globine svojih žepov. Vsled naraščajočih — in to po veliki večini brez potrebe — potreb občinskih, rastejo občinske doklade na državne davke uprav grozno. Pisce teh vrstic je še lanskega leta plačeval od svoje hišice 24 glid. davkov, letos pa je ta davek narasel na — 36. A sedaj nam zopet obečajo, da se občinske doklade še povišajo za uravnavo plač magistratnim uradnikom.

No, povrnimo se k otroškim vrteem. Snovanje laških otroških vrteev za slovenske otroke po okolici je obsojati še iz nekega drugega vzroka, ki je v eklatanten dokaz, da gospodi laški prav nič ni do dobre vzgoje, do ljudske izobrazbe, in do povišanja kulturnega nivoa v njih lastni masi, ampak jim lepa pretveza le služi v nelepe, nemoralne svrhe politične in narodne agresije!! V samem »Piecolo« od 14. januarja smo čitali, da mej tem, ko se zaporedoma snujejo laški otroški vrtec in Greti, v Rojanu, na Vrdeli, je nize ljudstvo v mestu popolnoma zanamernjeno v tem pogledu! In res je tako. Le en sprehod po ulicah tržaških, zlasti onih, kjer bivajo siromašnejši sloji, nam zadošča, da opazamo z grozo, kako grozna je tista takozvana tržaška mularija!! Tu bi bilo mesta za delovanje lege in mestne uprave, kjer laška mladina raste divje, brez vsake vzgoje uma in srea!! Tu bi gospoda lahko vršili res plemenito in res kulturno delo, tu bi bil vsaki novič koristno naložen in bi donášal lepe obresti!! Ali tega nočejo, na to ne mislijo; oni mislijo le na lov slov. duš po okolici, kar ni le vnebovpjioče, ker znači posezanje po tuji lasti, ampak sramotno za gospodo tudi v kulturnem pogledu: slovenski in laški otroci morajo ostati nevedni. Slovenski zato, ker jih učé v jeziku, ki ni njih jezik, italijanski pa, ker jih pušajo sploh brez vzgoje.

Kdaj se vendar ganeta spoznanje in vest tudi laškim širokim slojem, da zakličejo toli potrebna: Quousque tandem! Quos ego!

Nov sovražni namen, nov napad hoče uprizoriti glasovita «Lega» na našo okolico z ustanovljenjem laške kamenoseške šole v sv. Križu. Mestni svet je že določil svojega člana v nadzorovalni odbor. Laški listi tolmačijo stvar sicer tako, da bo vrtec namenjen le delavcem iz Italije, bivajočim v sv. Križu. Mi pa smo uverjeni, da je tudi tej ustanovi isti namen, kakor vsem ustanovam leginim: političen in agitatoren!! No, bodi kakor hoče, ta šola pomenja udarec za domačine. Ako je naše domnevanje pravo, je to atentat na njih narodnost; je to vaba, ki naj bi Križane zavela v popolno politično in narodno zavisnost od mestne gospode, čemur bi bila neizogibna posledica, ki je glavni cilj nasprotnikom našim: popolna gospodarska zavisnost okolice, a logična spremljevalna prikazen taki odvisnosti je gospodarsko propadanje, oziroma prehajanje domače lasti v tuje roke! Okoličani, ki pošiljajo svoje otroke v take odtujevalnice, so podobni lišnemu gospodarju, ki zažiga streho nad svojo lastno glavo. — Pa tudi, če bi bilo res tako, kakor trdi laški listi, mora biti efekt povsem enak in isti. Italijanski otroci, ki se bodo vezbali v tej šoli, bodo le nositelji konkurence proti domačinom, bodo izpodirivali domačega človeka in ga odrivali s tal, ki so mu bile v last od pradavnih časov.

Naj si torej Križani ogledavajo to šolo od katere strani hočejo, povsodi jim reži nasproti sovražni namen. Ako imajo Križani kaj zmisla za potrebe svoje ekzistence, da se ne bodo dajali slepiti od blestečih fraz in hinavskih obljub, zaključijo gotovo takim «prijeteljem»: Hvala vam lepa na takih — dobrotah! Prepametni smo, da bi sami vtikali vrat v nastavljen, če tudi z svilo ovito zanjko!!

Arretiranje. 38-letnega urarja Miroslava Furlana iz ulice Traversale del Bosco št. 4 so aretirali, ker je policija zvedela, da je ne navadno dolgo obdrževal ure, katere je dobival v popravilo. O preiskavi so našli v njegovem stanovanju veliko število zastavljalnih lističev. — Drug urar, M. Moron iz ulice Fontanone, o katerem je bilo slišati podobne pritožbe, pa je zbežal iz Trsta; tudi pri njem so našli lističev o zastavljenih predmetih.

«Zgubljeni sin». Z brzovlakom v soboto večer se je pripeljal v Trst 19-letni Herman Bruckner iz Budimpešte; isti je dne 31. p. m. zapustil hišo svojih roditeljev ter zbežal na Reko. Na tuk. kolodvoru ga je prijel pol. oficijal Sehabl. Dokler ne pride odgovor njegovega očeta, ostane mladenič v zaporu.

Samomor. V soboto popoldne je našla Ana Miklavčič iz Rojana ob cesti, ki vodi čez takozvano Seala santa na Opčine, truplo 28-letnega dostojno oblečenega moža, v bližini pa je ležala steklenica z ostanom karbolne kisline. Dosedaj niso mogli agnoscerati samomorileca. V obleki so našli naslov «Ivan Škapin, kovač v Koprnu».

Mrtveci prijavljeni dne 2. t. m.: Musitello Bruno 3 m., ul. Scuole Nuove 14. — Trenta Ivan 5 d., S. M. M. Zgornja 302. — Fuser Anton 52 l., ul. Madonna 15. — Kocijančič Kandida, 8 m., Kjarbole 2. — Stare Urša, 90 l., Barkovlje 86. — Micheluzzi Viktorija, 6 m., Rojan 24. — Skaer Jera 77 l., ul. Geppa 10. — Grmek Marija, 73 l., Kolonia 164. — Kocijančič Anton, 1 d., Greta 51, Benčič Josip, 3 m., Verdela št. 874.

Dne 3. t. m.: Zupančič Marija, 2 in pol m., zagata S. Tecla 4. — Tavčar Vincencij, 3 d., ul. Istria 36. — Morel Alojzij, 36 l., ul. Olmo 10. — Ljoran Peter, 47 l., ul. Molino a vento 3. — Potočnik Fran, 44 l., ul. Acquedotto 38. — Vodopivec Alojzij, 6 m., Greta 246. — Vovk Ivan, 36 l., ul. Chiozza 2. — Falkner Nivja, 5 d., ul. Rapicco 1. — Milanese Mario 1 l., ul. Baehi 1.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 8.5, ob 2. pop. 10.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 765.8. — Danes toplomer ob 7. zjutraj 6.0 C. Plima ob 0.48 predp. in 1.34 pop. Oseka ob 7.12 zjutraj in ob 6.24 pop.

Za moško podružnico sv. Cirila in Metoda v Trstu g. dr. Matej Pretner kakor novoletni dar 10 K. Škedelj Ivan nabral v gostilni gospoda Lenčka via S. Lucia 2 K 20 st.

Opomini. Vse one gospode, ki so večkrat nabirali pri sv. Mariji Magdaleni spodnji za našo prekornisto družbo, prosimo, da nam čimprej dopošljejo dotične zneske! Srčna hvala v imenu družbe! Blagajništvo.

Prvo vojaško-veteransko društvo v Trstu je priredilo v soboto dne 3. februarja

svoj ples v gledališču «Armonia». Gledališni prostori so bili jako lepo in okusno okinčani z zelenjem in zastavami, a na odru je bila okusna skupina, sestavljena iz vojaškega orožja, ki se je idilično-mirno blestelo mej krasnimi rožami in zelenimi okraski, a v sredini je bil cesarjev kip, ovit z lovorjevimi vencem. Ples so posetili zastopniki vojaških, političnih in državnih oblastnih z deputacijami raznih tržaških društev, a tudi plesateljega občinstva je bilo zadostno število. Med tem posebno krasni spol v raznih okusnobojnih toaletah. Veselo rajanje je trajalo do ranega jutra ob zvokih društvene godbe.

Deška veselica v čitalnici. Na Svečnico je priredilo učiteljstvo naše deške štiri-razrednice pri sv. Jakobu jako lepo otroško veselico v prostorih »Slovanske čitaonice«. Občinstva je bilo vse polno, posebno naše vrlo ženstvo je bilo zastopano v velikem številu. Vspored veselice je bil jako primeren, in završil se je v polno zadoščeno občinstva. Petzovi letni časi so nam bili v pravi užitek. Peli so se kaj dobro, toliko intonacija kakor nijansiranje glasu sta bila, kolikor se more od otrok zahtevati, res dobra. Tudi solista Rakuša in Cibro sta nam zelo ugajala.

Vsa čast gospicama učiteljicama, Reichmanovi in Delkinovi in učitelju Kamušiču ter pevodlji g. Vogriču, ki je iz prijaznosti sodeloval na tem večeru, posebno pa voditelju naše deške šole, g. Kosecu, ki se je z mladeniško navdušenostjo in vztrajno požrtvovalnostjo lotil napraviti iz majhnega veliko. Radostno je bilo opazovati vesele obraze prisotnih starišev, še bolj pa bistre poglede počne mladine, zaupajoče voditelju.

Najprvi je nastopil slovenskemu občinstvu znani Cetin, potem Peral, Mevla in zadnji Princ Josip. Lepa, dobro predavana deklamacija iz otroških ust ugaja vsakomur, posebno pa našim slovenskim starišem. Ploskanja ni bilo ne konec ne kraja. — Gospica Delkin, ki je dečke vadila, sme biti prav zadovoljna z uspehom, kakor smo bili mi. — To krasno veselico je zaključila igra v enem dejanju »Kralj v kopalnici«.

Prizor se vrši na stričevem domu pri Črnetu. — Vsi trije igralci, Špiler, Švigelj in Bukovnik so rešili svojo nalogo tako spretno, da smo se res čudili. Stric je kaznoval nečaka Milana na njegov god a ker se je pozneje isti poboljšal, mu je nadaljno kaznen prizanesel; tako se je završil »godni dan« v spravi in veselju.

Sploh je moja dolžnost, da izpovem svoje mnenje. Prav na primernih otroških veseliceh se naše slovensko občinstvo uči spoznavati vrednost in velikanski pomen narodne vzgoje naše mladine. Gospodom učiteljem in učiteljicam pa smo iz srea hvaležni na krasni veselice, ter jih rotimo, da naj vstrajajo na težki poti; slovensko občinstvo jim bo hvaležno.

Tu so se pokazali sadovi nabiranja novcev za družbo sv. Cirila in Metoda, ki vzdržuje našo šolo. Tako se goji ljubav do svojega materinega jezika in svoje mile domovine! Ne bodi torej žal nikomur položiti mal daru domu na altar.

Brez narodne vzgoje, brez narodne šole nima prihodnosti noben narod — in tudi naš ne.

Včerajšnji ples trgovskih pomočnikov je bil res sijajen ples v vsakem pogledu: rendez-vous za tržaško slovenstvo. Besedo ima sedaj naš poročevalec, ki nam je danes zjutraj javil v naše obžalovanje, da je še — prezaspan.

Vesti iz Kranjske.

* Zgubil se je 16-letni Gregor Ošaben iz Grahovega, cerkniške občine. Zmanjkalo ga je dne 22. oktobra m. l. Gregor Ošaben, ki je bil večasih duševno zmeden, je majhne, močne postave. Ako kdo kaj izve o njem, naj blagovoli obvestiti glavarstvo v Logatec.

* Ošpice razsujajo v zdravstvenem okrožju Lijaja, v Žalni, Dobu in Zagorju. A umrl še ni noben bolnik. V občinah Vel. Gaber in Št. Vid imajo posamične slučaje difterije.

Vesti iz ostale Primorske.

× Pevsko društvo »Dom« na Repentabru priredi v nedeljo dne 25. februarja t. l. (na pustno nedeljo) veliko veselico s plesom v novi dvorani g. Štefana Ozbiča na Repentabru. Ker smo bili ob času že na-

znani, da bo veselica, prosimo še enkrat bližnja bratska pevska društva, da vzamejo to na znanje, kajti za vse je bolje, ako se lepo vrstimo. ODBOR.

Brzovajna poročila.

Volitev župana v Pragi.

PRAGA 4. (K. B.) Tudi današnja volitev župana ostala je brezuspešna. Po volitvi so se vršili pojavi za in proti Podlipnemu. Straža je razgnala množico, zbirajočo se na trgu sv. Vavla.

Stavke.

OPAVA 4. (K. B.) Položaj v ostrovsko-karvinskem okraju je nespremenjen. Ker sta v vzhodnem delu okraja ponehali vročinska bolezen in škrlatica, je oblast dovolila javne shode.

FALKNOV 4. (K. B.) O položaju večeraj govore te-še številke: 1607 delavcev je drilo delat, 4179 jih je v stavki, 181 jih je zbolelo. V tukajšnjem okraju odpravljajo na dan 127 vagonov premoga.

Včeraj je vojaštvo in orožništvo spremlilo 100 italijanskih železniških delavcev v rudnike Littnitz in Boden na delo. Danes je tukaj več rudarskih shodov.

KLADNO 4. (K. B.) Položaj nespremenjen. Mir se ni kalil nikjer.

DUHOVCN 4. (K. B.) Včeraj se je v okraju Humutov - Ousti delalo v 30 rovih od 107. V promet je prišlo 394 vagonov premoga.

PLZEN 4. (K. B.) Ker je nedelja, ne delajo danes v rovih v Littnitzu. Položaj nespremenjen.

MOST 4. (K. B.) Noč je bila mirna. Vsled nedeljskega počitka danes ne spravljajo premoga. Jutri se bodo v večini rudnikov delalo vsaj deloma.

Pomanjkanje premoga.

DUNAJ 5. (K. B.) »Polit. Corr.« javlja: Z ozirom na pomanjkanje premoga, provzročeno po stavkah rudniških delavcev, je odločilo železniško ministerstvo, da za mesec februar dovoli na zapadnih progah državnih železnic za prevoz drv stavke najnižje izjemne tarife št. I. Prvoimenovana tarifa odgovarja malone lastnim stroškom režije. Istotako je železniško ministerstvo povabilo uprave zasebnih železnic, da na sličen način podpirajo promet z lesom za kurjavo. Za prevoz premoga iz Petrosénya in Lupénya je uprava kr. ogerskih državnih železnic dovolila izjemno tarifo št. II. za vse proge avstrijske meje, vsled česar se dotična vožnina znatno zniža. Železniško ministerstvu je izdalo ravnateljstvo državnih železnic in upravam zasebnih železnic potrebne naredbe, da se kolikor mogoče pospeši promet s premogom.

Časnik in dopisnik obsojena.

PARIZ 4. (K. B.) Porotniki departementa Seine so obsodili izdajatelja lista »Aurore« in pisca članka, v katerem je bil podčastnik konjištva Desolanges obdolžen, da je s trpinčenjem provzročil smrt nekega židovskega vojaka, vsakega v 500 frankov globe in v to, da objavi ta razsodbo petkrat v listu »Aurore« in v 10 drugih pariških listih.

Sobranje.

SREDEC 4. (K. B.) Sobranje je soglasno sprejelo podaljšanje trgovinske pogodbe z Romunijo na eno leto. Danes zaključil minister predsednik sobranje. Knez Ferdinand se vsled žalosti na dvoru ne udeleži zaključne seje.

Smrt vsled vročine.

BUENOS AIRES 4. (K. B.) Tukaj je umrlo 32 oseb vsled polučarice.

Sultan ne pojde na pariško razstavo.

CARIGRAD 3. (K. B.) Vesti, da sultan namerja o priliki razstave obiskati Pariz, so po kompetentnih virih neutemeljene. Če bi sultan to tudi želel, važni državni opravki bi mu ne dopuščali tega.

Žrtev atentata.

FRANKFORT (Kentucky) 3. (K. B.) Goebel, demokratični kandidat o zadnji volitvi guvernerja, na katerem je bil 30. pr. m. izvršen atentat, je umrl za ranami.

Turška vlada odgovarja na — hitro.

CARIGRAD 3. (K. B.) Vsled ustnih opominov več poslanikov je turška vlada obljubila, da v kratkem odgovori na noto poslanstvo od dne 15. aprila 1899 o analizi kemičnih izdelkov na carinskem uradu. Kedar dospe odgovor, odločijo poslani, da-li bo še trebalo nadaljnih korakov.

Vojna v južni Afriki.

Praska pri Spearmanseampu.

LONDON 5. (K. B.) »Daily Mail« javlja iz Pietermaritzburgu dne 4. t. m.: Ni

dvoma, da si je general Buller zagotovil pot do Ladysmitha. — »Daily Telegraph« javlja iz Spearmanseampa dne 4. t. m.: Tukaj ni bilo kanonade. Vse je bilo mirno. Včeraj je je bila majhna praska.

Buller zopet na severni strani Tugele.

LONDON 5. (K. B.) Listi od nedelje priobčujejo v posebnih izdajah brzovajko, oddano v Durbanu po noči od 3. do 4. t. m.: General Buller je ponoči na 2. prekorail Tugelo ter gre proti Ladysmithu. O njegovem gibanju ne puste nobenih vesti v svet, dokler ne osvobodil Ladysmitha.

V Ladysmithu čujejo Bullerjeve tope.

LONDON 4. (K. B.) »Reuter« javlja iz Ladysmitha dne 3. t. m.: Zopet slišimo streljanje Bullerjevih topov. Tukaj željno pričakujejo vesti o njegovem nadaljnem gibanju. Boerei so koncentrirani bolj proti jugu in zapadu, manj proti severovzhodu.

V Ladysmithu so pripravljani na napad Boereev.

LADISMITH 4. (K. B.) Včeraj smo slišali tukaj streljanje Bullerjevih težkih topov. Boerei so zopet v velikih množicah zbrani pri Ladysmithu ter spravljajo zopet en top na hrib Surprise. Mi smo pripravljani, da sprejmemo Boereev, ako bi poskusili napad. Tukaj je vse v najlepšem redu.

Trgovina in promet.

Tedensko tržno poročilo.

Kolonijalno blago: Kava: Početkom zadnjega tedna je nastopila reakcija, katero so provzročile realizacije koncem meseca; potem pa so si vsi trgi odpomogli. Tudi Brazil, kjer je bila cena padla za 2 šilinga, je dosegel malone docela prejšnje cene ter zaključil trdno. Naš trg se je ravnal po dogodkih zunanjih trgov; kupčija je bila živahna, cene prejšnje. Cena Santos »good average« 44—50 K po 50 kg. Na skladiščih je 13.159 q. kave.

Poper: Ker so na izvirnih trgih porasle cene, oživela je tudi pri nas tendenca. Prvi izvozniki so dokaj rezervirani ter delajo le ponudbe na daljše roke; vsled tega bo cena temu predmetu še rahle. Naši prodajalci so zvišali svoje zahteve ter čakajo.

Dne 2. t. m. so zahtevali za:

Singapore	K 70.—
Tellicherry	„ 73.—
Batavija	„ 69.—
Penang C	„ 66.—
Penang D	„ 65.—

Piment: Mirno, brez kupčije. Izvirni trgi zahtevajo vedno več cene; vsled tega je pričakovati, da se trgovina s tem predmetom kmalu oživi. Cena za gotovo blago K 43.50.

Klinčki: Jako trdno; špekulacija se je zopet lotila tega predmeta. Cena za gotovo blago je poskočila za 5 K. Prodajalci so nekoliko vzdržljivi.

Sladkor: Položaj gledé tega predmeta je na vseh odločilnih tržiščih malone nespremenjen; cene skoraj iste. Tukajšnji trg je bil miren, cene stalne, kupčija neznaatna, ker ni prišlo skoraj nič naročil od strani konsumentov.

Za 100 kg. gotovega blaga v transitu, prosto vožnina s škantom 2%:

Centrifugalni 26.50—27.50 K

Melis-Pilè 27.50—28.— „

Concassé 27.75—28.75 „

V klobukih (1.80—2 kg.)

izbran 29.75—.— „

Koeke v zabojih (25—50

kilg.) 29.50—31.— „

Za naročila februar-maj 27.—27.75 „

Centrifugalni pilè 27.—27.75 „

Melis pilè 28.—28.50 „

Zaloga je znašala 31. januarja 158.400 q., med tem 154.295 q. na skladiščih.

Cerealije: Trg miren in nespremenjen. Zaloga: pšenice 2437 q., turščice 4368 q., ovs 466 q.

Moka: Trg nespremenjen, kupčija omejena.

Južno sadje: Kupčija neznaatna. Prodalo se je 12.000 zabojev pomaranč po 2 do 12 K zaboj in 5000 zabojev limon po 2 do 5.50 K zaboj.

Olje (oljkino): Kupčija neznaatna. Prodalo se je 50 q. italijanskega finega do najfinejšega namiznega olja v sodih po 120 do 160 K in 100 q. levantinskega po 76 K.

Riz: Trg vedno miren, kupčija omejena cene sledeče:

Ital. merkantilski do fin. 35.50—39.— K

„ Karolina 42.—48.— „

Japonski navadni 30.—31.— „

„ merkantilski do

finega svitelega 26.—34.— „

Zdrob 16.—20.— „

Trgovinske vesti.

Budimpešta 5. Pšenica za oktober K. 7.85 do 7.86. Pšenica za april K. 7.71 do 7.72 Rž za oktober K. — do —. Rž za april K. 6.41 do 6.42. Koruza za juli K. — do —. Koruza za maj 1900 K. 4.93 do 4.94. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 5.02 do 5.03.
Pšenica: ponudbe zmerne, povpraševanje slabo, mirno. Prodaja: 9000 met. st. nespremenjeno. Vreme: oblačno, blago.
Hamburg 5. Trg za kavo. Santos good average za mare 37.50 za maj 38.—, za september 39.—, za december 39.75 Denar.
Havre 5. Kava Santos good average 50 k. frankov 45.50, za maj 50 k. frankov 46.50.

Dunajska borza dne 5. februvarja.

	Janas	predložeraj
Državni dolg v papirju	99.75	99.75
— " v srebru	99.55	99.60
Avstrijska renta v zlatu	99.15	99.20
— " kronah 4%	99.20	99.15
Kreditne akcije	236.25	235.45
London 10 Lsr.	242.20	242.25
20 mark	23.62	23.62
Napoleoni	19.23	19.24
100 italijanskih lir	89.80	89.70
Cekini	11.39	11.39

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20 pdp. om.	Nabrežina, Čeršnjak, Benetke
8.— " brzovl.	Dunaj, zveza z Reko
8.25 " —	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
9.— " om.	Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9.55 " post.	Dunaj, zveza Budapest in Zagreb
12.45 pop. om.	Kormin, zveza Čeršnjak, Benetke
4.35 " —	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.30 " —	Benetke (via Čeršnjak in via Videm)
	Rim (via Bixij) naravnost.
6.25 " post.	Dunaj, zveza z Reko
8.15 zveč. brzovl.	Kormin
8.15 " —	Dunaj, zveza s Peštn, Reko
8.45 " meš.	Nabrežina, Videm, Benetke
9.45 " —	do Mürsuschlaga
6.10 " —	(samo ob sredah) ekspres v Ostende

Dohod v Trst:

6.56 pdp. meš.	iz Mürsuschlaga, Beljaka itd.
7.33 " —	iz Italije, Kormina, Nabrežina
8.45 " brzovl.	iz Kormina
9.28 " —	Dunaj, zveza s Pešto, Mühim
10.25 " post.	Dunaj, zveza z Reko
10.40 " brzovl.	iz Italije preko Kormina
11.20 " om.	iz Benetk (via Čeršnjak)
5.35 pop. post.	Dunaj, zveza z Gorico
7.45 zveč. om.	iz Italije preko Kormina
8.30 " brzovl.	iz Italije preko Kormina
9.— " —	Dunaj, zveza z Reko
11.35 " om.	iz Italije preko Kormina
10.38 pdp.	(samo v sredo) ekspres iz Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30 pdp.	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45 " —	Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50 pop.	Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45 " brzovl.	Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30 " —	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih)

Dohod k sv. Andreju

8.05 pdp.	Divača
9.35 " —	Pulj, Rovinj
11.15 " —	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15 zveč.	Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50 " —	brzovl. Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25 " —	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih)

Furlanska železnica.

Odhod iz Trziča:

7.48 pdp.	1.53, 6.25 pop. preko Čeršnjana v Italijo
10.42 " —	in 10.48 zvečer do Čeršnjana.

Dohod v Trzič:

7.20, 9.45, predp.	5.48, 10.33 pop. iz Italije preko Čeršnjana, 1.35 pop. iz Čeršnjana.
--------------------	--

Odhod in prihod parnikov.

V Žavlje preko Sv. Marka, Škednja, Sv. Sobote, Milj ob 7.15, 9. 11.30 predp. 2.15 pop. Prihod 8.—, 10.— predp. 12.10, 3.25, 4.45 pop.

V Milje 8 (posta), 9.30, 12 (posta) predp. 2.30, 4.15 (preko Sv. Marka) 6.15 pop. Prihod 7 (preko Sv. Marka), 8, 9.30 (posta) predp.: 1.30, 3.30 (posta), 5.30 pop. Ob ned. in prazn. 8 (posta), 9.30, 12 (posta) predp.: 3.—, 4.30, 7.15 pop. Prihod: 6.30 (preko Sv. Marka) 8.—, 9.30 (posta) predp., 2.—, 3.45 (posta) 6.30 pop.

V Koper 7.50 predp., 12.05 (posta) 3.—, 4.15 (posta) pop. Dohod 6.45, 9.— (posta) predp. 1.30, 3.— (posta), Ob ned. in prazn. 7.50 predp., 12.05 (posta), 5.— pop. Dohod: 6.45, 9.— (posta) predp., 4.— (posta) pop.

V Piran preko Izole 12.30, 3.— pop. Dohod preko Izole 6.30, 7.— predp. Ob ned. in prazn.: 11.30 in popoldne. Dohod: 6.30, 7.— zjutraj (parnika „Istria“ in „Portorose“).

V Umag vsak dan razen nedelj ob 4 pop. Dohod 6.— zjutraj.

V Rovinj preko Pirana, Cittanove, Poreča vsaki pond., sredo, petek 7.30 zj. Dohod torek, četrtek, soboto ob 7. uri zjutraj.

V Pulj preko Pirane, Cittanove, Salvore, Poreča, Vrsna, Rovinja in Fasane ob 6.45 zjutraj vsak dan. Dohod 2 pop.

V Miramar 10.45 predp. 3.15 pop. Dohod 1.30, 6 pop.

SEMENA
z nasadov cvetic, travnikov itd.

tvrdke Wolfner & Weisz
na Dunaju
po cenab, da se ni bati konkurence.

Zaloga v Trstu:

Roberto Bambule
cvetličar
Via delle Torri (Palaca Diana).

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah za enkratno in večkratno uporabo. Oglasi za enkratno uporabo stanejo po 10 gld., ter se plačujejo v četrtletnih anuitetnih obrokih. Najmanjša objava 30 ur.

V Trstu.

Posredov: luica za potovanja.

Alojzij Mozetič Piazza Negoziante 1. daje pojasnila za vsakršna potovanja in sprejema predplačila za obisk letošnje svetovne razstave v Parizu.

Zaloga krompirja, zelja in fižola.
Vatovec Jak. ulica Vienna šte. 5 ima zalogo krompirja, zelja fižola in drugih pridelkov. Razprodava na debelo.

Zaloga olja, mila in kisa.
Vatovec Anton ulica Torrente št. 26 prodaja olja, mila in kisa na drobno in debelo. Naročila izvršuje točno.

Krème.
Jurković Mate ulica Carintia šte. 25 toči izvrstno črno in belo strsko vino ter ima dobro domačo kuhinjo.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8 Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Pirih Ivan ulica Media št. 3, toči črna in bela vina in pivo prve vrste kuhinja izvrstna, cene zmerne.

Lozič Jurij Androna S. Lorenzo (za magistratom). Zaloga pristnega; dalmatinskega vina po najnižjih cenah. Razprodaja od 5 litrov naprej. Na zahtevanje se pošilja na dom in na deželo.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2, toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzel jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.
Stantič Josip pri Pepetu Kraševcu na Rožariju poleg cerkve Sv. Petra pod ljudsko šolo, ima veliko zalogo obuval. Sprejema tudi naroče.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 2b. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladničarne.
Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladničarna, svež kruh večkrat na dan, prodaje moke. Vsprejema tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Kavarne.
Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki sta shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogo drugih časnikov.

Zaloga dog in sodarski mojster.
Abram Fran Ulica S. Francesco št. 2. Trgovec z dogami in sodarski mojster, izdeluje vsakovrstne sode in posodo. Delo solidno, cene zmerne.

Trgovci.
Nazarij Grižon Ulica Giulia šte. 64 prodaja vsakovrstnih jestvin, kolonijalnega blaga in olje.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Novak Mihalj trgovec, ulica Sv. Caterina šte. 9, priporoča svojo zalogo kolonijalnega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo proti povzetju.

Mesar.
T. Zadnik mesar, ulica S. Francesco 16, postreže z vsakovrstnim mesom po zmernih cenah. Na željo pošilja na dom.

Oglje in drva.
Muha Josip v ulici del Torro šte. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koki, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Mlin na par.
Valentin Skočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne turščene in ke. Trgovcem pošilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po niski pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Podučevanje jezikov.
Jurca Katinka I. nads. podučuje doma ali zunaj francoski, nemški, slovenski in italijanski jezik v najkrajšem času po najnovejših metodah.

V Gorici.
Civilni in vojaški krojač.
C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumijivi kroji

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 241. n. ima izborno zalogo vsakovrstne blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po najnovejši modi.

Voščene sveče.
J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naroče se priporoča prefastiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

Voščilo (biks) in usnje.

Glavno zalogo voščila [biksa] družbe sv. Cirila in Metoda in tvorniško zalogo vsakovrstnega usnja ter vseh potrebnih za čevljarje ima Ivan Drufovka v Gorici na Travniku šte. 5. Podružnica v Sežani in Komnu. Naroče se točno izvrše.

Pohištvo in meblji.
Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetarijami in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vsi stroko spadajočih del. **Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14.** Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 centimetrov dolgimi Loreley-lasmi doblila sem jih vsled 14-mesečne uporabe svoje samostojne pomade. To so najslavnejše avtoritete priznale za jedino sredstvo, ki ne povzroča izpadanja las, povspesuje rast istih, poživlja lasnik povspesuje pri gospodih polno močno rast brk ter daje že po kratki uporabi lasem na glavi kakor tudi brkam naraven lesk ter polnost in ohrani te pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Ana Csillag
Dunaj I., Seilergasse 5.

Najboljše berilo in darilo

je vsestransko jako pohvaljena „Vzgoja in omika ali izvir sreče“ (neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge biaziti in prav olikati) ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti po štemu povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju III., Steingasse N. 9 I. St., Th. 10.**

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako bi mu kupce poslal knjigo še nerazrežano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana, knjig je malo več.

100 do 300 goldinarjev
zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika vrazpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srčk. Ponudee pod naslovom **Ludwig Oesterreicher v. Budimpešti, VIII Deutshegasse 8-**

Zaloga vina F. Petech

TRST. - Via delle Poste št. 10. Istrska in dalmatinska vina iz najslovečih hkleti. Cene brez konkurence, blago pristno in najboljše kakovosti. Istrsko novo fino 30. boljše 32. Dalmatinsko fino 30. Opollo novo fino 32 v vsakej množini v sodčkih in buteljkah od litra naprej franko na dom na katerikoli kraj mesta. Izven mesta franko užitniškega davka. Naroče v zalogi ali s pošto dopisnico.

Varstvena znamka: SIDRO.
LINEMENT. CAPSICI COMP.
iz Richterjeve lekarne v Pragi pripoznano izvrstno, bolečine blažče mazilo dobiva se po 40 novč., 70 nvč. in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to splošno prijubljeno domače sredstvo vedno le v origin. steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelki.
Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Elizabetne ulice 5.

„GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA“

registrovano društvo z omejeno zavezo, v Gorici
Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr. v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sieer na menjice po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%.
Uradije vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1,400,000.
Pošto-bran. račun št. 837.315.

POZOR!!

Čast mi je naznanjati slavnemu slov. občinstvu osobito pa Svetoivančanom, da sem povsem preuredil svojo poznano trgovino z jestvinami, ter jo preskrbel z vsem v to stroko spadajočimi predmeti kakor: olje, kisa, mila, cikorije (tudi sv. Cirila in Metoda), čokolado, kakao, vžigalice sv. Cirila in Metoda, kruh, sveče, otrobi, oves ter sploh vseh jestvin.

Različne fine vina v buteljkah.

Vse sveže in po najnižjih cenah.

Na zahtev se kupljeno blago pošilja na dom. — Nadejaje se obile podpore od strani svojih sonarodnjakov se beleži udani

Nazarij Grižon
v Trstu, ulica Giulia šte. 64.

Šivalnih strojev tovarniška zaloga
Ivana Jax-a
v Ljubljani
Dunajska cesta št. 13.
priporoča svoje pripoznano najboljše
šivalne stroje
za domačo porabo in obrtniške potrebe.

Čuvaj se senjske roke
roman.
Velja 35 nvč.
Prodaja se v upravnistvo našega lista.

Čenilniki zastonj in franko

Najboljša domača zabava
— so —
FONOGRAFI
z
NAJIMENITNEJŠIMI CILINDRI
The Anglo-Italian Commerce-Company v Milann.
Izključno zastopstvo za Avstro-Ogersko ima:
Premovani grafični zavod E. Freisinger
v Trstu, Corso št. 2.

Petje najslavnejših umetnikov
Orkestralne in druge godbe
Govori in deklamacije izvrstnih dramatikov